

NOTAT

7. januar 2010

Høringsnotat vedr. forslag til Lov om fond til grøn omstilling og erhvervmæssig fornyelse

1. Indledning

Det overordnede formål med lovforslaget er at etablere en fond, som skal understøtte grøn omstilling og erhvervmæssig fornyelse, herunder have særligt fokus på små og mellemstore virksomheder.

Fonden skal forbedre rammerne for, at danske virksomheder kan udnytte den stigende globale efterspørgsel efter grønne løsninger, som bl.a. klimaudfordringerne medfører. Derudover skal fonden styrke udvikling og markedsmodning af nye offentlig-private velfærdsløsninger med henblik på at udnytte de erhvervmæssige muligheder til gavn for væksten og beskæftigelsen i Danmark. Fonden har et klart erhvervmæssigt sigte og skal ses i sammenhæng med den forsknings- og udviklingsindsats, der er igangsat på det grønne område og ABT-fonden på erhvervsområdet.

Lovforslaget er sendt i høring blandt 120 myndigheder, organisationer mv. den 16. december 2009 med høringsfrist den 30. december 2009.

Der er modtaget høringssvar fra i alt 29 af de 120 myndigheder, organisationer mv., hvoraf 23 har haft bemærkninger til lovforslaget. De væsentligste bemærkninger til de enkelte dele af lovforslaget gennemgås og kommenteres nedenfor. I bilag 1 er det anført, hvilke organisationer og myndigheder, der har deltaget i høringen.

2. Sammenfatning

Høringssvarerne er helt overvejende positive overfor fonden, og der bakes generelt op om fondens formål og indsatsområder (bl.a. fra DI, Dansk Erhverv, Håndværksrådet, Landbrug & Fødevarer og Danske Regioner).

De væsentligste bemærkninger knytter sig til bestemmelserne vedrørende bestyrelsen (§ 2) og anvendelsen af fondens midler (§ 9). Flere parter har kommenteret bestyrelsens sammensætning, herunder ønsket indstillings-/udpegningsret til bestyrelsen..

Det er vurderingen, at det udsendte lovforslag generelt tager højde for hovedparten af de indsendte bemærkninger, og at evt. præciseringer vil kunne ske i bekendtgørelsen vedr. fonden. Der vurderes således ikke at være behov for at ændre det fremsatte lovforslag. Det bemærkes endvidere, at de nedenfor nævnte kommentarer til de indkomne høringssvar til lovforslaget indgår som en del af lovforarbejderne, og at de som sådan vil

skulle lægges til grund ved senere fortolkning af lovforslagets bestemmelser.

3. Konkrete bemærkninger til lovforslaget

§ 1: Formål

Til § 1 er der modtaget bemærkninger fra CO-Industri, Dansk Metal, Dansk Miljøteknologi, FTF, GTS, Håndværksrådet, LO og DI.

CO-Industri og Dansk Metal opfordrer til, at det af lovteksten skal fremgå, at fonden skal understøtte en målsætning om Danmark som fremtidigt produktionsland.

Dansk Miljøteknologi mener, at der er behov for øget klarhed omkring, hvordan de forskellige initiativer og ordninger skal fungere i forhold til hinanden, og hvordan de skal koordineres. Dansk Miljøteknologi finder det endvidere betænkeligt, hvis støtten helt begrænses til små og mellemstore virksomheder, da det ifølge Dansk Miljøteknologi er kendetegnende for den grønne branche, at den i vid udstrækning drives af større virksomheder.

GTS, FTF og LO opfordrer endvidere til, at det af lovforslagets bemærkninger gøres tydeligere, hvordan fondens samspil og koordinering med ABT-fonden skal foregå. Fødevareministeriet understreger tilsvarende behovet for tæt koordinering mellem de forskellige bevillingsgivende organer inden for samme områder eller erhvervssektorer.

FTF mener, at fondens fokus på at fremme virksomhedsrettet innovation, som er ”tæt på markedet” er for snævert. Efter FTF’s mening har private virksomheder i høj grad brug for, at der skabes bedre rammer for innovation, da det er en af de helt afgørende parametre i den globale konkurrence. Men innovation i den offentlige sektor er også et vigtigt element - både i forhold til at fremtidssikre velfærden, fastholde arbejdskraft og understøtte vækst og konkurrenceevne i private virksomheder.

Håndværksrådet mener, at fonden skal arbejde for at styrke den grønne omstilling i små virksomheder, der ligger betydeligt under kravene i den anvendte definition, hvor små og mellemstore virksomheder defineres som virksomheder, der ikke overskrider to af følgende tre størrelser: En balancesum på 119 mio. kr., en nettoomsætning på 238 mio. kr. og et gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede på 250 i løbet af regnskabsåret. Håndværksrådet anbefaler derfor, at fonden opstiller en overordnet målsætning om, at hovedparten af midlerne skal gå til grøn innovation i virksomheder med under 50 ansatte.

DI forventer, at bekendtgørelsen vil tydeliggøre, at fondens særlige virke i forhold til mindre og mellemstore virksomheder ikke udelukker større

virksomheders deltagelse. Det bemærkes således, at mange relevante fondsprojekter vil ske i samarbejde mellem mindre og større virksomheder (eksempelvis i kunde/leverandør forhold), hvor de større virksomheder ofte vil være videnskabende og kompetenceudviklende i forhold til de mindre.

Kommentar:

Loven har et klart erhvervsmæssigt sigte med fokus på det grønne område og velfærdsområdet. Der er ikke lagt op til, at fonden skal have et særligt branchefokus, og fremstillingsvirksomheder vil således kunne søge på lige fod med andre virksomheder inden for fonden formål og indsatsområder.

Det fremgår desuden af lovforslaget, at Fonden skal ses i sammenhæng med andre relevante ordninger, fx ABT-fonden, EUDP og GUDP, og at det er væsentligt at sikre dialog og koordinering, således at overlap mellem de forskellige ordninger undgås. Der lægges derfor op til, at der etableres et netværk bestående af medlemmer fra fondssekretariatet og sekretariaterne i bl.a. EUDP, GUDP og ABT-fonden.

Indsatsområdet "Markedsudvikling af offentlige sundheds- og velfærdsløsninger" er i høj grad rettet mod den offentlige sektor, og fonden kan her understøtte samarbejdet mellem offentlige institutioner og virksomheder med henblik på at give virksomheder bedre muligheder for at afprøve og sælge nye innovative sundheds- og velfærdsløsninger.

Det fremgår af lovteksten, at fonden skal have særlig fokus på små og mellemstore virksomheder. Der er i lovforslaget anvendt den almindelige definition af små og mellemstore virksomheder, som EU-Kommissionen også anvender. Lovforslaget udelukker ikke, at store virksomheder (dvs. med mere end 250 ansatte) kan modtage støtte under fonden. Både små og store virksomheder kan bidrage til grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse, og det er vurderingen, at der kan opnås større effekt, hvis fonden er åben for virksomheder af alle størrelser.

§ 2: Bestyrelsen

Til § 2 er der modtaget bemærkninger fra Danske Regioner, Bornholms Vækstforum Dansk Erhverv, Danske Maritime, FTF, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen, Landbrug & Fødevarer og LO.

Danske Regioner ønsker, at Danmarks Vækstråd skal fungere som bestyrelse for fonden, da det kan skabe sammenhæng til de øvrige erhvervsudviklingsaktiviteter, som er prioriteret i den nationale vækstpolitik og den konkurrenceudsatte pulje, som Danmarks Vækstråd i forvejen indstiller til. Bornholms Vækstforum har et tilsvarende synspunkt.

Dansk Erhverv finder det centralt for bestyrelsens resultater, at dets kompetencer og repræsentativitet tager højde for servicesektorens store betydning for dansk økonomi. Det er samtidig Dansk Erhvervs vurdering, at fonden bedst får de relevante kompetencer ved at tildele landets bærende erhvervsorganisationer en egentlig udpegningsret til bestyrelsen.

Danske Maritime finder det ønskeligt, at bestyrelsen kommer til at omfatte personer med indsigt i produktionsvirksomheder i global konkurrence.

FTF foreslår, at bestyrelsen også kommer til at omfatte personer med særlig ekspertise inden for offentlig innovation og den offentlige sektors udfordringer.

Håndværksrådet anbefaler, at der i bestyrelsen indgår personer med viden om små og mellemstore virksomheders særlige udfordringer.

Ingeniørforeningen opfordrer økonomi- og erhvervsministeren til at bede Ingeniørforeningen om at udpege et medlem til fondens bestyrelse.

Landbrug & Fødevarer finder det afgørende, at bestyrelsen samlet set omfatter kompetencer inden for udvikling i de berørte sektorer, herunder primærproduktion, energi, miljø mv. Landbrug & Fødevarer foretrækker, at disse kompetencer sikres via direkte indstillingsret til de relevante erhvervsorganisationer, herunder Landbrug & Fødevarer. Alternativt bør i det mindste kravet om erhvervskompetence inden for de berørte sektorer indføres i de samlede kompetencekrav til bestyrelsen.

LO mener, at bestyrelsen ikke blot skal have viden om brugerdreven innovation, men om bruger- og medarbejderdreven innovation. Derudover understreger LO vigtigheden af, at fagbevægelsen er repræsenteret i bestyrelsen.

Kommentar:

Der lægges i lovforslaget op til, at fonden får en bestyrelse på 8 medlemmer (inkl. formand), som tilsammen skal besidde en række konkrete kompetencer dækkende fondens fokusområder. Det fremgår bl.a. af lovforslaget, at bestyrelsen skal have en bred erhvervmæssig indsigt og have kompetence inden for, viden om og erfaring med brugerdreven innovation, markedsmodning og kommercialisering samt regional udvikling på det grønne område og velfærdsområdet.

Det vurderes ikke hensigtsmæssigt, at der gives udpegningsret til en række specifikke organisationer og myndigheder eller at der tilføjes yderligere kompetencekrav til bestyrelsen, da det vil forudsætte en væsentligt større bestyrelse.

Danmarks Vækstråd har et bredere fokus end fonden, men det vil være helt naturligt med en tæt dialog mellem fonden og Danmarks Vækstråd,

bl.a. fordi fonden har fokus på nogle af de områder, som Danmarks Vækstråd har peget på som værende væsentlige.

Økonomi- og erhvervsministeren vil drøfte sammensætningen af bestyrelsen med forligspartierne.

§ 3 og 4: Ingen bemærkninger modtaget

§ 5: Bestyrelsens udarbejdelse af handlingsplan, herunder foreløbig fordeling af fondens midler

Til § 5, er der modtaget bemærkninger fra FTF, Håndværksrådet og Landbrug & Fødevarer.

FTF mener ikke, at innovationsindsatsen styrkes tilstrækkeligt med de 60 mio. kr. i 2010 til brugerdiven innovation, som fremgår af den indikative fordeling af midlerne.

Håndværksrådet er forbeholden over for en meget fastlåst fordeling af midlerne til de forskellige indsatsområder og anbefaler, at der fastsættes nogle bredere mål til fordelingen af midlerne.

Landbrug & Fødevarer ønsker at tilføje, at bestyrelsen inden udarbejdelse af handlingsplanen skal foretage en bred konsultation i erhvervslivet og blandt relevante offentlige institutioner. Det ønskes endvidere, at prioriteringen af fondens midler foretages efter en nøje analyse.

Kommentar:

Det fremgår af lovforslagets § 8, at bestyrelsen træffer afgørelse om anvendelsen af fondens midler. Ligeledes præciseres det i bemærkningerne til § 5, at de skitserede rammer for fordelingen af midlerne alene er vejledende og gældende indtil bestyrelsen har udarbejdet den første handlingsplan for fondens virke. Rammerne for fordelingen er således ikke faste, og de vil bl.a. afhænge af bestyrelsens forslag til prioriteringer.

Bestyrelsen vil blive sammensat af personer med en bred erhvervsmæssig indsigt, og fonden vil gennem dens arbejde have en løbende dialog med erhvervslivet og offentlige virksomheder mv. om fondens arbejde generelt. En formaliseret høringspligt i forhold til erhvervet og offentlige virksomheder omkring den årlige handlingsplan forventes at begrænse fleksibiliteten og effektiviteten i fondens arbejde.

Sekretariatet for fonden vil som bidrag til den årlige handlingsplan for fondens virke udarbejde relevante analyser mv.

§ 6: Ingen bemærkninger modtaget

§ 7: Faglige rådgivende udvalg

Til § 7 er der modtaget bemærkninger fra Dansk Erhverv, FTF og LO.

Dansk Erhverv støtter op om forslaget om at etablere faglige rådgivende udvalg og bemærker vigtigheden af, at rådene sammensættes af de forskellige, relevante erhvervsgrupper og kompetencer.

FTF mener, at et af de faglige rådgivende udvalg bør rettes specifikt mod den offentlige sektor.

LO finder, at det bør sikres, at nedsættelsen af faglige udvalg også omfatter kompetencer i forhold til medarbejderdrevet innovation.

Kommentar:

Der lægges i lovforslaget op til, at de faglige rådgivende udvalg kan nedsættes efter anmodning fra fondens bestyrelse, og at udvalgene kan inddrages i den faglige vurdering af de aktiviteter, projekter mv., der søges støtte til. Eftersom udvalgene nedsættes efter anmodning fra bestyrelsen, vil det være naturligt, at bestyrelsen får indflydelse på den nærmere sammensætning af udvalgene, og at sammensætningen ikke reguleres ved lov.

§ 8: Ingen bemærkninger modtaget

§ 9: Anvendelsen af fondens midler

Til § 9 er der modtaget bemærkninger fra CO-Industri, Dansk Erhverv, Dansk Metal, Dansk Miljøteknologi, Danske Maritime, Danske Regioner, Det Økologiske Råd, Bornholms Vækstforum, FTF, HORESTA, Håndværksrådet, Landbrug & Fødevarer samt LO.

CO-Industri og Dansk Metal foreslår, at fonden tilføjes et sjette indsatsområde med fokus på at ”Understøtte udvikling og omstilling i danske fremstillingsvirksomheder.”

Danske Maritime antager, at fondens fem indsatsområder ikke vil udelukke initiativer til oprettelse af maritime produktionsvirksomheder med henblik på omstilling og erhvervsmæssig fornyelse.

Det Økologiske Råd og Forbrugerrådet foreslår, at kemikalieområdet nævnes i de almindelige bemærkninger under markedsmodning og kommercialisering af nye grønne løsninger.

Dansk Erhverv finder, at fondens indsats vedr. omstilling i hårdt ramte områder falder uden for fondens strategiske fokus på det grønne område og på velfærdsområdet. Det er endvidere vigtigt, at turisme- og oplevelseserhvervene indtænkes i fondens regionale satsning, da disse erhverv kan bidrage væsentligt til regional vækst- og jobskabelse.

HORESTA peger på vigtigheden af, at fonden også vil være med til at støtte grønne løsninger, som tager sigte på hotel-, restaurations- og turismebranchen, herunder fx energibesparende og CO2-besparende produktion i storkøkkener. Derudover mener HORESTA, at fonden skal være med til at sikre, at der i områder, som er hårdt ramt af tab af industriarbejdspladser, kan ske en hurtig omstilling til nye erhvervs- og vækstmuligheder, herunder etablering af nye virksomheder. Endvidere finder HORESTA, at fonden bør fokusere på tilskud til etablering og eller udvikling af turismerelaterede projekter.

Dansk Miljøteknologi opfordrer til, at fonden fastholder fokus på hhv. det grønne område og på velfærdsområdet, også i forhold til indsatsen rettet mod omstilling i hårdt ramte områder.

Danske Regioner opfordrer til, at der i bemærkningerne til lovforslagets § 9 vedr. sundheds- og velfærdsløsninger indarbejdes eksempler fra sygehusområdet.

FTF foreslår, at det af selve lovteksten fremgår, at medarbejderdrevne innovation også er et indsatsområde, og at det ikke kun fremgår af bemærkningerne til loven. FTF bemærker endvidere, at man er positiv overfor indsatsen vedr. omstilling i hårdt ramte områder, men mener, at det er uklart, hvori fondens indsats skal bestå.

LO finder, at medarbejderdrevne innovation bør nævnes på lige fod med brugerdrevne innovation. Derudover bør arbejdsmiljø også indskrives som et af de temaer, fonden skal beskæftige sig med.

Håndværksrådet finder det vigtigt, at der til indsatsområdet ”Markedsmodning og kommercialisering af nye grønne løsninger” samt ”Omstilling i hårdt ramte områder” i bemærkningerne nævnes, at der lægges vægt på at sikre vidensspredning, således at de udviklede løsninger får så bred en udbredelse som muligt. Endvidere finder Håndværksrådet det særligt positivt, at fonden i forbindelse med indsatsområdet ”Anvendelse og formidling af brugerdrevne innovationsmetoder” vil støtte arbejdet med at formidle og forankre den viden, der er fremkommet under Program for Brugerdrevne Innovation, samt at fonden vil gennemføre konkrete brugerdrevne innovationsforløb for små og mellemstore virksomheder inden for det grønne område, således at de udviklede metoder bliver afprøvet i praksis.

Landbrug & Fødevarer finder beskrivelsen i lovbemærkningerne vedrørende markedsmodning lidt uklar, og mener, at det er afgørende, at man

kan inkludere afprøvning af teknologier specielt med hensyn til at dokumentere driftssikkerhed, vedligehold og reel miljøgevinst af de nye teknologier. Landbrug & Fødevarer mener desuden, at det bør være op til bestyrelsen at fastlægge tildelingskriterier m.v. inden for gældende lov og EU's statsstøttebestemmelser.

Bornholms Vækstforum og Danske Regioner foreslår, at projekter med opbakning fra vækstfora får en positiv vægt i tildelingskriterierne på alle fondens indsatsområder.

Kommentar:

Fondens fem indsatsområder er fastlagt i enighed mellem forligspartierne. Af lovforslaget fremgår det, at fremstillingsvirksomheder kan søge på lige fod med andre typer af virksomheder. Ligeledes vil det maritime erhverv og eksempelvis turismeerhvervet også kunne søge fonden om midler inden for fondens formålsområder.

Medarbejderdreven innovation indgår som en del af indsatsen for øget brugerdreven innovation, og fonden vil således også kunne yde støtte til projekter vedr. medarbejderdreven innovation, jf. bemærkningerne til lovforslaget. Det bemærkes imidlertid, at der ikke er lagt op til, at fonden skal støtte projekter vedr. arbejdsmiljø, da dette sker inden for rammerne af Forebyggelsesfonden.

Det fremgår desuden af bemærkningerne til lovforslaget, at bestyrelsen skal formidle kendskabet til fondens virke og resultaterne af de aktiviteter, projekter mv., som fonden har tildelt midler, herunder også projekter inden for markedsmodning og kommercialisering af nye grønne løsninger.

Under indsatsområdet for markedsmodning og kommercialisering af nye grønne løsninger fremgår det af bemærkningerne til § 9, at formålet er at afprøve, om løsningerne virker efter hensigten hos et større antal brugere samt at forbedre muligheden for, at løsningerne efterfølgende kan sælges på kommercielle vilkår. Derved indgår driftssikkerhed og vedligehold også som en del af indsatsområdet. Ligeledes forventes påvisning af den reelle miljøforbedring, som et givent produkt kan medføre også at være en central del af kommercialiseringen af den enkelte løsning.

Der vil i forbindelse med den del af fondens midler, der tildeles projekter vedr. omstilling i hårdt ramte områder, blive lagt vægt på regional opbakning, herunder regional medfinansiering.

Tildelingen af midler vil i sidste ende afhænge af bestyrelsens vurdering af de konkrete ansøgninger. De nærmere bestemmelser omkring tildelingskriterier mv. vil blive fastlagt i en selvstændig bekendtgørelse.

§ 10: Sagsbehandling

Til § 10 er der modtaget bemærkninger fra Dansk Erhverv, som finder det naturligt, at ansøgning til fonden samt hovedparten af den øvrige kommunikation mellem ansøger og fonden skal foregå digitalt. Dog mener man, at ansøgere og andre relevante aktører bør have mulighed for at benytte andre kommunikationskanaler i relevante tilfælde.

Kommentar:

Bestemmelsen i lovforslaget om, at økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at ansøgninger til fonden skal foregå digitalt, er medtaget for at sikre, at fonden har den nødvendige hjemmel til at kunne bidrage til regeringens målsætning om, at al relevant skriftlig kommunikation mellem det offentlige og virksomhederne senest i 2012 skal foregå digitalt. Ansøgninger til fonden vil derfor ske digitalt fra fondens hjemmeside som det bl.a. kendes fra ABT-fonden. Der kan dog være konkrete dokumenttyper og korrespondancer mv., hvor digital kommunikation ikke umiddelbart egner sig.

§ 11-16: Ingen bemærkninger modtaget

Lovforslagets almindelige bemærkninger

Danske Regioner opfordrer til, at det afklares snarest, hvorvidt fonden skal administrere de 50 mio. kr. fra Erhvervspakken.

Kommentar:

Det fremgår af lovforslaget, at fonden kan administrere de 50 mio. kr., der blev afsat med Erhvervspakken til små og mellemstore virksomheder i september 2009.

Bilag 1. Oversigt over høringsparter

Oversigt over hørte organisationer, myndigheder m.v. i forbindelse med forslag til Lov om fond til grøn omstilling og erhvervmæssig fornyelse

Finansministeriet, Indenrigs- og Socialministeriet, Justitsministeriet, Klima- og Energiministeriet, Miljøministeriet, Ministeriet for fødevarer, landbrug og fiskeri, Ministeriet for sundhed og forebyggelse, Ministeriet for videnskab, teknologi og udvikling, Statsministeriet, Transportministeriet, Udenrigsministeriet, Rigsrevisionen, 92-gruppen for bæredygtig udvikling, Advokatrådet, Affald Danmark, Akademiet for de tekniske videnskaber, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arkitektskolen Aarhus, Asfaltindustrien, Associerede Danske Arkitekter, BAT-Kartellet, Brancheforeningen for Biogas, Brancheforeningen for Decentral Kraftvarme, Brancheforeningen SPT, Byggeri-

ets Evalueringscenter, Bygherreforeningen, Byggesocietetet, Copenhagen Business School, CO-industri, DAKOFA, Danmarks Designskole, Danmarks Erhvervsforskningsakademi, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Tekniske Universitet, Danmarks Vindmølleforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Arkitektur Center, Dansk Brint Forening, Dansk Byggeri, Dansk Design Center, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Erhvervsfremme, Dansk Fjernvarme, Dansk Gasteknisk Center, Dansk Industri, Dansk Iværksætterforening, Dansk Metal, Dansk Opfinderforening, Dansk Transport og Logistik, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Maritime, Danske Mejeriers Fællesorganisation, Danske Regioner, DANVA, De Samvirkende Invalideorganisationer, Designskolen Kolding, Det Økologiske Råd, Det Økonomiske Råd, Emballageindustrien, Energitjenesten, Energinet.dk, Finansrådet, Forbrugerrådet, Foreningen af Biotechnologiske Industrier i Danmark, Foreningen af danske kraftvarmeverker, Foreningen af miljøakkrediterede miljøcertifikatorer, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Slutbrugere af Energi, Forsikring & Pension, Forskerparkforeningen i Danmark, Forskningscenter RISØ, FUUH, Hydrogen Innovation & Research Center, Gate 21, Genvindingsindustrien, Green network, Horesta, Højteknologifonden, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen i Danmark, IT-Branchen, It Universitetet, ITEK, Kammeradvokaten, Kommunernes Landsforening, Københavns Universitet, Landbrugsraadet, Landsorganisationen i Danmark, Lægemedelindustriforeningen, Netværket af forebyggende sygehuse i Danmark, Offshore center Danmark, Organisationen for Vedvarende Energi, Patientforum, Plastindustrien i Danmark, Praktiserende Arkitekters Råd, Realkreditrådet, Roskilde Universitetscenter, Sammenslutningen af Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter, SDE, Sammenslutningen af Danske Energiforbrugere, Serviceindustrien, Spildevandsteknisk forening, Statens Byggeforskningsinstitut, Syddansk Universitet, Teknologirådet, Varmepumpefabrikantforeningen, Vækstfonden, Økologisk Landsforening, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Vækstforum Nordjylland, Vækstforum Midtjylland, Vækstforum Syddanmark, Vækstforum Sjælland, Vækstforum Hovedstaden, Vækstforum Bornholm.

Følgende organisationer, myndigheder mv. har haft bemærkninger til lovforslaget:

Bornholms Vækstforum, CO-Industri, Dansk Energi, Dansk Erhverv, DI, Dansk Metal, Dansk Miljøteknologi, Danske Maritime, Danske Regioner, Det Økologiske Råd, Forbrugerrådet, FTF, Fødevareministeriet, GTS, HORESTA, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen, Landbrug & Fødevarer, LO, Registrerede Revisorer, RUC, Vækstforum Midtjylland, Vækstforum Syddanmark.

Følgende organisationer, myndigheder mv. har svaret, men havde ingen konkrete bemærkninger:

Advokatsamfundet, Dansk Fjernvarme, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Rigsrevisionen, Indenrigs- og Socialministeriet og KL.